

STICHTING VRIENDEN VAN HET
MUSEUM DER KONINKLIJKE MARECHAUSSEE

Brochure nr. 62

(2024)

‘Tanks op het Keizer Karelplein’

Nijmegen 1981 en de gevolgen voor de Koninklijke Marechaussee

In Nederland brak in 1981 een storm van verontwaardiging los na de ontruiming van kraakpanden in Nijmegen; met name het optreden van de Koninklijke Marechaussee lag daarbij onder vuur. Een gerechtelijk vonnis had bepaald dat de ontruiming en sloop van panden in de Piersonstraat ten behoeve van de bouw van een parkeergarage gerechtvaardigd was. Voor de ontruiming werd een grote politiemacht ingezet, ondersteund door eenheden van de Koninklijke Marechaussee, Leopard bergingstanks, pantserwagens, scherpshutters en een helikopter. De verontwaardiging ging over de noodzaak van het grootschalige en gewelddadige karakter van de ontruiming. Burgers en media ergerden zich over het stevige overheidsoptreden van de gemeente Nijmegen. Ronduit kwaad was men over de acties door mobiele eenheden van politie en Koninklijke Marechaussee. Daarbij sprong een specifieke actie van de Koninklijke Marechaussee in het oog, waarbij ogenschijnlijk (te) grof geweld was gebruikt. Iconisch werd een foto van een marechaussee met de wapenstok in de hand, waar een stuk van afgebroken was. Was het terecht dat er eens fors werd opgetreden tegen krakers? Voor handhaving van de openbare orde en voor ontruiming van kraakpanden werd in die tijd geregeld een beroep gedaan op de Koninklijke Marechaussee. De effectiviteit van het optreden van de Koninklijk Marechaussee leidde geregeld tot een discussie over de gewenste plaats van deze militaire organisatie in het civiele politiebestedel. Zo ook na ‘Nijmegen’, waarbij de politiebonden, door de publieke verontwaardiging, hun kans schoon zagen om de discussie over het Nederlandse politiebestedel weer eens op scherp te stellen. Er bleek een open zenuw in het politiebestedel geraakt te zijn. Stond ons land aan de vooravond van de militarisering van de politiezorg?

Ruim veertig jaar later is het tijd om nog eens terug te kijken. Hoe was het activistische klimaat in die tijd? Welke relatie bestond er tussen woningnood en kraken? Waar ging het in Nijmegen om? Waarom voelden de Nijmeegse gezagsdragers zich genooddaakt tot grootschalig optreden ten behoeve van een besluit tot de bouw van een parkeergarage? Dat ze later overigens nooit zouden nemen! In hoeverre hadden zij vooraf kunnen inschatten wat de gevolgen van de ontruiming zouden kunnen zijn? Hoe ging het invoeren van de politiebijstand in zijn werk? Werd daarbij de systematiek van de Politiewet gevolgd. Hoe was de planning, vooroefening en uitvoering en liep de uitvoering volgens planning? Tot slot: waar leidden de schokgolven van ‘Nijmegen’ toe voor de Koninklijke Marechaussee?

Auteurs: Kees Neisingh en Rob Veltman.

Steun ons met uw sponsorbijdrage!!!

INSCHRIJFFORMULIER SPONSORING BROCHURE

Nijmegen 1981 en de gevolgen voor de Koninklijke Marechaussee

Ja, ik sponsor deze uitgave met een bedrag van €, dat ik heden heb overgemaakt op:

Rek. nr. NL 47 INGB 0000150300 t.n.v. Stg. Vrienden v/h Museum der Kon. Marechaussee o.v.v. ‘Brochure nr. 62’

Als sponsor van deze uitgave heb ik graag de volgende naamsvermelding:

Naam:.....Voorletters:.....

Adres:.....Plaats:.....

Bijzonderheden:.....

Dit ingevulde formulier opsturen naar:

Stichting Vrienden van het Museum der Koninklijke Marechaussee, Haitsma Mulierlaan 5, 7241 GA Lochem